

Storskarven i Mälaren

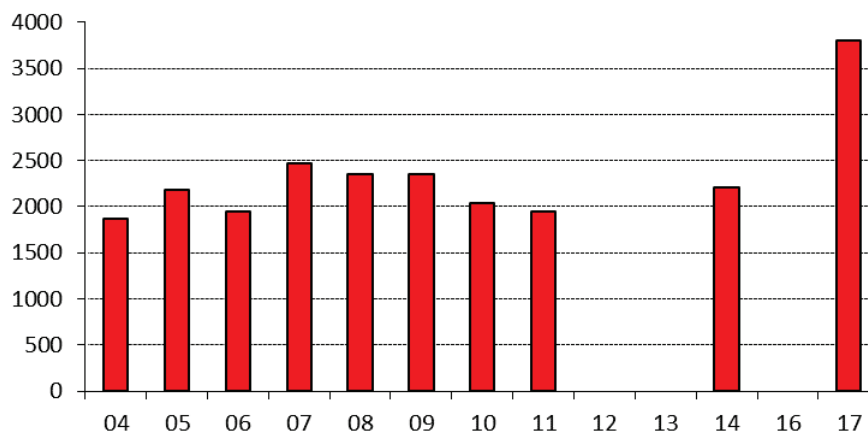
Utveckling av beståndet 2004–2017

Publiceringsdatum
2018-01-22

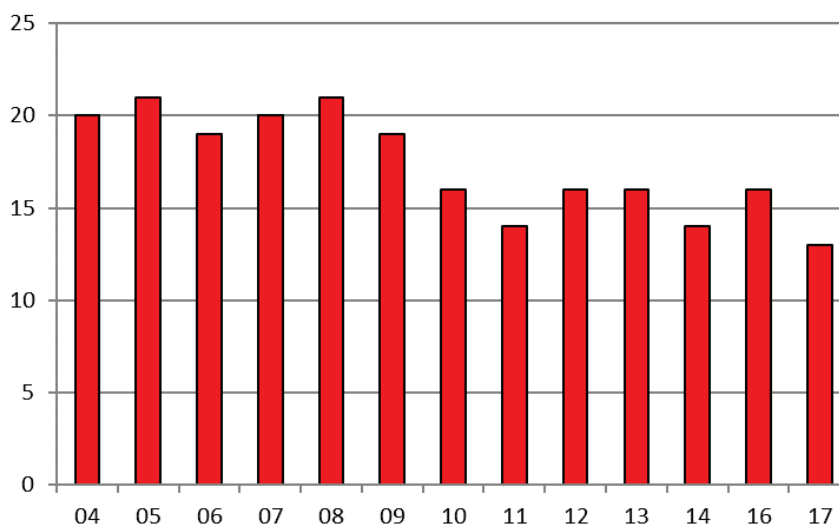
Kontaktpersoner
Mats Thuresson
Länsstyrelsen i Stockholms län
stockholm@lansstyrelsen.se

Per Hedenbo
Länsstyrelsen i Västmanlands län
vastmanland@lansstyrelsen.se

Nedan presenteras utvecklingen av det häckande beståndet av storskarv (rasen mellanskarv) i Mälaren 2004–2017 utifrån inventeringar genomförda av berörda Länsstyrelser och Mälarens vattenvårdsförbund. Fältinventerare var Thomas Pettersson åren 2004–2011 och Ralf Lundmark 2014 och 2017. För mer information om Länsstyrelsen skarvinventeringar, se [Länsstyrelsen rapport 2015:2](#).

Figur 1. Antal aktiva bon av storskarv i Mälaren 2004 - 2017. Årlig inventering upphörde 2011.

Figur 2. Antal kolonier i Mälaren av storskarv 2004–2017. Årlig inventering upphörde 2011. 2012, 2013 och 2016 har antalet kolonier räknats vid den ordinarie fågelskärsinventeringen.

Kommentar

Resultatet från skarvinventeringen 2017 i Mälaren är mycket anmärkningsvärt. Efter en lång följd av inventeringar med ganska begränsade förändringar i antalet aktiva bon påträffas denna gång 3802 aktiva bon, drygt 70 procent fler än 2014 då en heltäckande inventering senast genomfördes. Jämfört med inventeringen dessförinnan, 2011, är antalet 2017 nästan en fördubbling. Det är förstås angeläget att söka en förklaring till denna stora ökning.

Även om man säkert inte kan utesluta en ekologisk mekanism inom själva sjön Mälaren som skulle kunna förklara en så stor ökning förefaller det osannolikt. Därför ligger det nära till hands att undersöka om omflyttningar av skarv kan ha medverkat till förändringen.

På finska sidan av Bottenhavet har skarvkolonier de senaste åren vid flera tillfällen fördrivits med tillstånd från berörda myndigheter, bland annat en koloni med så mycket som 4000 häckande par ([uppgift från Finlands miljöcentral](#)). Detta har enligt miljöcentralen lett till omflyttningar längs Finlands kust. Det kan knappast uteslutas att skarvar även rört sig över till svenska sidan.

Längs Gävleborgs läns kust har skarv inventerats årligen på Länsstyrelsens uppdrag sedan 2012. Antalet påbörjade häckningar har pendlat mellan 1600 och 2300 ([redovisning 2017-09-27](#)). En mellan åren varierande andel – som mest 45 procent – av dessa har dock avbrutits genom störningar, dels sådana som Länsstyrelsens gett tillstånd till, dels andra störningar (som är polisanmälda).

I Stockholms läns skärgård var den häckande populationen 2017 cirka 5800 par, vilket är ungefär lika mycket som 2015. Till bilden där hör tillstånd till skydds jakt i 17 fall och jaktbrott riktade mot skarv i 14 fall (Fåglar i Stockholms-trakten nr 3/2017).

Att förändringarna i Mälaren skulle kunna ha att göra med omfördelning av storskarvar i Östersjöområdet får stöd när man jämför med andra insjöar och tittar på utvecklingen i Mälarens olika delar.

I Vänern har storskarven haft en avtagande trend sedan 2009, och beståndet har 2017 mer än halverats. I Närkedelen av Hjälmarens (där huvuddelen av sjöns skarvar häckar) ökade antalet bon mellan 2013 och 2017, dock med blygsamma 5 procent. Antalet 2017 är 25 procent lägre än 2010. Totala antalet bon i Hjälmarens var 1337 år 2017.

När det gäller fördelningen inom Mälaren kan man konstatera att det är i öster som de största förändringarna mellan 2014 och 2017 har skett. De fyra västligaste inventeringsområdena (av totalt elva) ökade med 34 procent, medan siffran för de sju östligaste är 87 procent.

Det går inte att uttala sig säkert om vad som ligger bakom det höga antalet aktiva skarvbon i Mälaren 2017, men ett påtagligt tillskott av skarvar som tidigare häckat i andra områden verkar inte osannolikt.

